

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (ketvirtoji kolegija) NUTARTIS

2005 m. rugsėjo 19 d.*

o

Byloje T-321/04

Air Bourbon SAS, įsteigta Sainte-Marie, Reunjono saloje (Prancūzija), atstovaujama
advokato S. Vaisse,

ieškovė,

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą C. Giolito ir J. Buendía Sierra,
nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

dėl prašymo panaikinti 2003 m. gruodžio 16 d. Komisijos sprendimą
(K (2003) 4708 (galutinis)) nepateikti prieštaravimų dėl Prancūzijos valdžios
institucijų suteiktos pagalbos Nr. 427/2003 *Air Austral bendrovei*,

* Proceso kalba: prancūzų.

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(ketvirtoji kolegija),

5

kuri sudaro pirmininkas H. Legal, teisėjai P. Lindh ir V. Vadapalas,
kancleris H. Jung,

priima šią

Nutartį

Bylos aplinkybės

- 1 2001 m. lapkričio 28 d. Komisija, atsižvelgdama į nacionalinės regioninės pagalbos gairių nuostatas, pritarė Prancūzijos pagalbos sistemai, kurią sudaro mokesčių lengvatos mokesčių mokėtojams, produktyviai investuojantiems užjūrio departamentuose.
- 2 Šios sistemos tikslas buvo skatinti investicijas regionuose, kurie susiduria su struktūrinėmis kliūtimis, būtent izoliuotumu, vietinės rinkos ribotumu ir nedideliu įmonių produktyvumu.

- 3 2003 m. liepos 28 d. laišku Prancūzijos institucijos Komisijai pranešė apie fiskalinę pagalbą užjūrio investicijoms, kurią jos pasiūlė suteikti oro transporto įmonei *Air Austral*.
- 4 2003 m. gruodžio 16 d. sprendimu K (2003) 4708 (galutinis) (toliau – Sprendimas), priimtu pirminio patikrinimo stadijoje, numatytoje EB 88 straipsnio 3 dalyje, Komisija nusprendė, kad šios priemonės suderinamumas su bendrąja rinka nekelia abejonių ir todėl šiuo klausimu nereikia pateikti prieštaravimų.
- 5 2003 m. gruodžio 17 d. apie sprendimą buvo informuota Prancūzijos vyriausybė.
- 6 2004 d. vasario 12 d. *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* Komisija paskelbė trumpą pranešimą, esminių duomenų apie paskelbtą pagalbą santrauką, kuriuo informavo trečiuosius asmenis, kad ji nepateikia prieštaravimų (OL C 38, p. 4). Šiame pranešime Komisija nurodė:

„Sprendimo tekstą ta kalba (-omis), kuria (-iomis) jis buvo priimtas, išskyrus konfidencialius duomenis, galima rasti interneto puslapyje:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids.“

- 7 2004 m. birželio 7 d. laišku ieškovė Komisijos paprašė viso Sprendimo teksto.
- 8 2004 m. birželio 9 d. laišku, gautu 2004 m. birželio 11 d., Komisija perdavė ieškovei visą Sprendimo tekstą.

Procesas

- 9 Ši byla buvo pradėta ieškovės ieškiniu, užregistruotu Pirmosios instancijos teismo kanceliarijoje 2004 m. liepos 29 dieną.
- 10 Atskiru dokumentu, pateiktu Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai 2004 m. spalio 12 d., Komisija, remdamasi Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 114 straipsnio 1 dalimi, pateikė prieštaravimą dėl priimtinumų.
- 11 2004 m. lapkričio 12 d. ieškovė pateikė savo pastabas dėl šio prieštaravimo.
- 12 *Air Austral* pateikė prašymą leisti įstoti į bylą Komisijos pusėje, kurį Pirmosios instancijos teismo kanceliarija gavo 2004 m. gruodžio 14 dieną.
- 13 2005 m. sausio 12 d. Komisija pateikė savo pastabas dėl šio prašymo leisti įstoti į bylą.

Šalių reikalavimai

14 Ieškovė Pirmosios instancijos teismo prašo:

- pripažinti ieškinį priimtiniu,
- panaikinti Sprendimą,
- nurodyti Komisijai ir Prancūzijos Respublikai imtis būtinų priemonių, kad *Air Austral* bendrovė grąžintų neteisėtai gautą pagalbą,
- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

15 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

- atmesti ieškinį kaip nepriimtina,
- priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

Dėl priimtinumų

- 16 Pagal Procedūros reglamento 114 straipsnio 1 dalį šalies prašymu Pirmosios instancijos teismas gali priimti sprendimą dėl nepriimtumo nepradėdamas bylos nagrinėjimo iš esmės. Pagal to paties straipsnio 3 dalį, išskyrus atvejus, kai Pirmosios instancijos teismas nusprendžia priešingai, likusi proceso dėl tokio prašymo dalis vyksta žodžiu. Šioje byloje Pirmosios instancijos teismas, manydamas, kad viskas pakankamai aišku iš bylos dokumentų, nusprendė nepradėti žodinės proceso dalies.

Šalių argumentai

- 17 Komisija teigia, kad ieškinys yra pareikštas pavėluotai. Ieškinio senatis prasidėjo 2004 m. vasario 12 d., trumpo pranešimo apie Sprendimą paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* dieną. Taigi vėliausiai su Sprendimu buvo galima susipažinti *Europos Bendrijų oficialiojo leidinio* paskelbimo internete dieną.
- 18 Komisijos teigimu, ieškovė taip pat žinojo apie Sprendimą nuo šios dienos. Nors Sprendimas yra svarbus tik Prancūzijos vyriausybei, tai netrukdo manyti, kad ieškovė, pagrindinė *Air Austral* konkurentė, turėjo tiksliai žinoti apie Sprendimą nuo 2003 m. gruodžio 16 d., nes jis buvo aptariamas spaudoje, o jo priėmimo dieną Komisija pateikė informacinį pranešimą spaudai. Ieškovė negalėjo ignoruoti Sprendimo egzistavimo iki 2004 m. birželio 7 d., t. y. savo prašymo perduoti visą Sprendimo versiją pateikimo dienos.

- 19 Komisija nurodo, kad ieškinio senatis prasideda nuo sprendimų valstybės pagalbos srityje paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* dienos, kaip numatyta 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 659/1999, nustatančiame išsamias EB 88 straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, p. 1). Kadangi trumpame pranešime buvo aiškiai nurodyta, kad galima gauti Sprendimą ta kalba, kuria jis buvo priimtas, galimybė susipažinti su minėtu Sprendimu vėliausiai *Europos Bendrijų oficialiojo leidinio* paskelbimo internete dieną prilygsta viso Sprendimo paskelbimui. Taigi *dies a quo* šioje byloje yra 2004 m. vasario 12 d., trumpo pranešimo paskelbimo ir viso teksto patalpinimo internete diena. Todėl 2004 m. liepos 29 d. pareikštas ieškinys yra akivaizdžiai pavėluotas ir todėl turėtų būti pripažintas nepriimtiniu.
- 20 Ieškovė negalėjo nesilaikyti privalomos ieškinio senaties ir bandyti pasinaudoti nauja ieškinio senatimi remdamasi savo 2004 m. birželio 7 d. prašymu. 2004 m. birželio 9 d. Komisijos laiškas, kuriuo ieškovei perduodamas Sprendimo tekstas, nepradeda naujos ieškinio senaties. Šiame laiške Komisija priminė, kad šį tekstą jau buvo galima rasti internete.
- 21 Be to, ieškovė taip pat negalėjo remtis pateisinama klaida, nes nebuvo tokio elgesio, dėl kurio paties būtų padaryta leistina klaida ar kurią jis didžiąja dalimi lėmė, kai teisės subjektas yra sąžiningas ir įrodo bet kokią rūpestingą elgesį, kurio reikalaujama iš įprastai informuoto subjekto. Šioje byloje Komisijos elgesys, kuris atitinka visiems žinomą teisėtą pareigą, nebūtų galėjęs suklaidinti ir būti ieškovės padarytos klaidos priežastis.
- 22 Ieškovė teigia, kad 2004 m. birželio 9 d. Komisijos laiške, kuriame jai buvo perduotas Sprendimo tekstas, nebuvo nurodyta nei kad jo santrauka buvo paskelbta *Europos Bendrijų oficialiojo leidinio* C serijoje, nei kad tada prasidėjo ieškinio dėl panaikinimo senatis. Taigi Komisija nemanė, kad ši paskelbta santrauka turėjo įtakos tretiesiems asmenims.

- 23 Iš tiesų trumpo pranešimo paskelbimas *Europos Bendrijų oficialiojo leidinio* C serijoje neturėjo įtakos tretiesiems asmenims. Negalima būtų pagrįstai reikalauti iš asmenų kasdien skaityti *Europos Bendrijų oficialiojo leidinio* C seriją (Informacija ir pranešimai), kad būtų tikri, jog Bendrijų institucijos nepriėmė sprendimo, kai jie nėra nei jo adresatai, nei informuojami asmenys, tačiau kuris galėtų daryti įtaką jų teisėms ir (ar) interesams.
- 24 Juo labiau kad buvo paskelbtas labai trumpas pranešimas, nurodantis tik Sprendimo priėmimo datą, su juo susijusią valstybę narę, ginčijamos pagalbos pavadinimą, teisinį pagrindą, biudžetą ir tikslą keliais esminiais žodžiais. Todėl nebuvo galima susipažinti su akto turiniu ir svarba, o reikėjo skaityti interneto puslapį.
- 25 Taryba nemanė, kad Komisijos sprendimo trumpo pranešimo paskelbimas *Europos Bendrijų oficialiojo leidinio* C serijoje taikant Reglamento Nr. 659/1999 26 straipsnį turėjo įtakos tretiesiems asmenims. Jei Taryba būtų maniusi, kad šis paskelbimas turi įtakos tretiesiems asmenims, ji tikrai minėto reglamento 20 straipsnio 3 dalyje nebūtų aiškiai apribojusi suinteresuotųjų asmenų teisės pateikus prašymą gauti tokių sprendimų, apie kuriuos pranešta tik su jais susijusioms valstybėms, kopiją.
- 26 Ieškovė teigia, kad, nepaskelbus viso teksto *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* arba pranešimo, ieškinio senatis prasideda nuo susipažinimo su ginčijamo akto turiniu ir motyvais, kai buvo paprašyta pranešti per protingą terminą. Šioje byloje ieškovė nebuvo informuota apie Komisijos sprendimą įsikišti ir todėl ji neturėjo jokios priežasties skaityti *Europos Bendrijų oficialųjį leidinį*, o juo labiau C seriją.

- 27 Dėl Komisijos argumento, kad ieškovė turėjo žinoti apie 2003 m. gruodžio 16 d. sprendimą, ieškovė teisinasi, kad ji neseniai įsisteigė (2002 m. lapkričio mėn.), pradėjo savo veiklą 2003 m. birželio mėn., turi nedidelį samdomų darbuotojų skaičių (139) ir neturi savo teisės skyriaus.
- 28 Komisija, pažeisdama EB 88 straipsnio 2 ir 3 dalis, nepaprašė trijų oro transporto įmonių, atstovaujančių Paryžių su Sen Deni (Reunjono sala) jungiančiai linijai, tarp kurių yra ir ieškovė, pateikti savo pastabas dėl pagalbos *Air Austral* projekto, kuris, kaip Sprendime pripažino Komisija, gali daryti įtaką konkurentams ginčijamoje linijoje. Iš to išplaukia, kad ieškovė teisėtai galėjo ignoruoti tai, jog Sprendimas galėjo daryti įtaką jos teisėms ir interesams.
- 29 Be to, ieškovė tvirtina, kad ji niekaip negalėjo susipažinti nei su spaudoje pasirodžiusiais straipsniais priėmus sprendimą, nei su Komisijos informaciniu pranešimu spaudai.
- 30 Tik pripažinus, kad ji patyrė reikšmingą žalą dėl to, jog *Air Austral* atliko veiksmus, kurie žymiai iškreipė konkurenciją, ieškovė atliko tyrimą dėl finansinės pagalbos, kurią jos konkurentei suteikė *Sematra* (vietinė mišraus kapitalo bendrovė, kurios didžiausia dalis priklauso Reunjono salos regionui ir departamentui), teisėtumo. Būtent iš šių tyrimų aišku, kad ieškovė pateikė prašymą 2004 m. birželio 7 dieną.
- 31 Galiausiai ieškovė pabrėžia, kad ji taip pat gali remtis savo pateisinama klaida, dėl kurios neturėtų baigtis jos teisė pareikšti ieškinį.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 32 Pirma, iš paties EB 230 straipsnio penktosios pastraipos teksto yra aišku, kad sužinojimo apie aktą data, kaip ieškinio senaties skaičiavimo pradžia, yra papildomas kriterijus akto paskelbimo ar pranešimo apie jį kriterijų atžvilgiu (1998m. kovo 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Tarybą*, C-122/95, Rink. p. I-973, 35 punktas; 2000 m. gruodžio 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Alitalia prieš Komisiją*, T-296/97, Rink. p. II-3871, 61 punktas ir 2003 m. lapkričio 27 d. Sprendimo *Regione Siciliana prieš Komisiją*, T-190/00, Rink. p. II-5015, 30 punktas).
- 33 Šioje byloje Komisija pagal jai Reglamento Nr. 659/1999 26 straipsnio 1 dalies pirmu sakiniu nustatytą pareigą *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* paskelbė trumpą pranešimą, kuriuo, informuodama suinteresuotuosius asmenis apie Sprendimą, ir nurodė, *inter alia*, jo priėmimo datą, su juo susijusią valstybę narę, pagalbos numerį, pavadinimą, tikslą, teisinį pagrindą ir jai skirtą biudžetą. Be to, šiame trumpame pranešime paminėta galimybė gauti visą Sprendimo tekstą kalba, kuria jis buvo priimtas, Komisijos interneto puslapis ir adresas, kur jį galima rasti.
- 34 Tai, kad Komisija suteikė galimybę tretiesiems asmenims susipažinti su visu Sprendimo tekstu, jį patalpindama savo interneto puslapyje bei kartu paskelbdama trumpą pranešimą *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*, leidžiant suinteresuotiesiems asmenims identifikuoti ginčijamą sprendimą ir juos informuojant apie šią galimybę su juo susipažinti internete, turi būti laikoma tinkamu paskelbimu EB 230 straipsnio penktosios pastraipos prasme.

- 35 Reglamento Nr. 659/1999 20 straipsnio 3 dalyje numatyta galimybė suinteresuotajam asmeniui gauti tokio sprendimo kopiją nepaneigia šios išvados.
- 36 Ši nuostata leidžia visiems suinteresuotiesiems asmenims gauti bet kurio sprendimo, priimto pagal Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnį, tai yra ne tik sprendimų, kuriais pripažinta, kad priemonė nėra pagalba (2 dalis), ir sprendimų nepateikti prieštaravimų (3 dalis), kurie skelbiami trumpo pranešimo forma, bet ir sprendimų pradėti formalaus tyrimo procesą (4 dalis), kurie skelbiami pateikiant visą tekstą, kopiją. Taigi ši galimybė egzistuoja neatsižvelgiant į tai, ar šie sprendimai paskelbti *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*, ir todėl neatsižvelgiant į EB 230 straipsnio penktojoje pastraipoje numatytos ieškinio senaties pradžią.
- 37 Šioje byloje neginčijama, kad visą Sprendimo tekstą buvo galima rasti internete 2004 m. vasario 12 d., trumpo pranešimo paskelbimo dieną. Pirmiausia, ieškovė jokių būdu netvirtina, kad dėl techninių ar kitų priežasčių buvo neįmanoma šitaip susipažinti su visu Sprendimo tekstu. Iš to išplaukia, kad 2004 m. vasario 12 d. yra ieškinio senaties pradžia, nors Komisija 2004 m. birželio 9 d. laiške nenurodė nei kad buvo paskelbta sprendimo santrauka, nei kad nuo tada prasidėjo ieškinio senatis.
- 38 Antra, pateisinamos klaidos sąvoka turi būti aiškinama siaurai ir gali būti taikoma tik ypatingomis aplinkybėmis, kuriomis būtent dėl paties atitinkamos institucijos elgesio būtų padaryta pateisinama klaida ar kurią jis didžiaja dalimi lėmė, kai teisės subjektas yra sąžiningas ir įrodo bet kokią rūpestingą elgesį, kurio reikalaujama iš įprastai informuoto subjekto (1991 m. gegužės 29 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Bayer prieš Komisiją*, T-12/90, Rink. p. II-219, 29 punktą, patvirtintas 1994 m. gruodžio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Bayer prieš Komisiją*, C-195/91 P, Rink. p. I-5619, 26 punktu).

- 39 Šioje byloje ieškovės pateikti faktiniai argumentai, kad ji neseniai įsisteigė, turi nedidelį samdomų darbuotojų skaičių ir neturi tarp savo darbuotojų teisininkų, patys savaime neleidžia daryti išvados, jog buvo padaryta pateisinama klaida.
- 40 Pagaliau, trečia, tai, kad santraukos paskelbimas turi įtakos ieškovei, atitinka teisinio saugumo reikalavimą, kuriuo visuomet reikia vadovautis aiškinant nuostatas, susijusias su teisių gynimo priemonėmis (žr. šiuo klausimu 1987 m. sausio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Misset prieš Tarybą*, 152/85, Rink. p. 223, 11 punktą; 1997 m. rugsėjo 18 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Mutual Aid Administration Services prieš Komisiją*, T-121/96 ir T-151/96, Rink. p. I-1355, 38 punktą). Iš tiesų atsižvelgus į trumpo pranešimo su nuoroda į interneto puslapį paskelbimo datą bei į ginčijamo sprendimo paskelbimo datą, galima užtikrintai nustatyti tikslią dviejų mėnesių ieškinio senaties, numatytos EB 230 straipsnio penktoje pastraipoje, pradžią.
- 41 Be to, tai, kad atsižvelgiama į trumpo pranešimo su nuoroda į interneto puslapį paskelbimo datą bei į nagrinėjamo sprendimo paskelbimo datą, garantuoja vienodą požiūrį į visus trečiuosius asmenis, užtikrinant, kad terminas pareikšti ieškinį dėl sprendimų, susijusių su valstybės pagalba, yra skaičiuojamas taip pat, kaip būtų skaičiuojamas paskelbus visą sprendimą *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* arba jo santrauką su nuoroda į Komisijos interneto puslapį.
- 42 Todėl 2004 m. vasario 12 d. paskelbus Sprendimą, ieškinio senatis, taikant EB 230 straipsnio penktąją pastraipą ir Procedūros reglamento 102 straipsnio 1 ir 2 dalis, baigėsi 2004 m. gegužės 6 d. Iš to išplaukia, kad 2004 m. liepos 29 d. ieškinys pareikštas akivaizdžiai pavėluotai.

- 43 Remiantis tuo, kas minėta, ieškinys turi būti atmestas kaip nepriimtinas.

Dėl prašymo leisti įstoti į bylą

- 44 Ieškinys yra nepriimtinas, todėl nereikia priimti sprendimo dėl *Air Austral* pateikto prašymo leisti įstoti į bylą Komisijos pusėje.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 45 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi ieškovė pralaimėjo bylą, ji turi padengti bylinėjimosi išlaidas pagal Komisijos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (ketvirtoji kolegija)

nutaria:

1. Atmesti ieškinį kaip nepriimtina.

2. **Nepriimti sprendimo dėl *Air Austral* pateikto prašymo leisti įstoti į bylą.**
3. **Priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.**

Paskelbta 2005 m. rugsėjo 19 d. Liuksemburge.

Kancleris

Pirmininkas

H. Jung

H. Legal